

**MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII**

**REPERE METODOLOGICE
PRIVIND ORGANIZAREA PROCESULUI EDUCAȚIONAL
ÎN INSTITUȚIILE DE EDUCAȚIE TIMPURIE
ÎN ANUL DE STUDII 2022-2023**

Chișinău, 2022

I. INTRODUCERE

În anul de studii 2022-2023 vom continua realizarea obiectivelor educației timpurii centrate pe copil, care prevede respectarea și valorizarea unicității copilului, a nevoilor și intereselor fiecăruia, acordarea de oportunități egale de acces la educație și dezvoltare, precum și formarea unei personalități autonome, tolerante, cooperante, responsabile, creative și flexibile, capabile de a face alegeri și de a decide, cadrul didactic fiind cel care îi este partener, îl susține, îi satisface necesitățile și interesele lui, îi crează oportunități de cunoaștere de sine și a mediului înconjurător

Prezentele *Repere metodologice* sunt complementare *Reperelor metodologice privind organizarea procesului educațional în instituțiile de educație timpurie în anii de studii 2015-2021*, cu accent pe:

- *planificarea/ administrarea tuturor tipurilor de activități, desfășurate în IET, la diverse grupe de vârstă;*
- *organizarea procesului educațional în perioada vacanțelor școlare.*

În acest proces este foarte importantă conștientizarea de către cadrul didactic a *necesității planificării riguroase a procesului educațional în baza cadrului curricular existent, precum și în funcție de necesitățile de dezvoltare și interesele copiilor*. În acest proces, cadrul didactic trebuie să manifeste creativitate, reflexivitate și gândire strategică, o *cultură a planificării* bine dezvoltate.

II. CADRUL NORMATIV ȘI METODOLOGIC DE ORGANIZARE A PROCESULUI EDUCAȚIONAL

În anul de studii 2022-2023, în organizarea procesului educațional cu copiii și pentru asigurarea calității parcursului și continuității reformelor în învățământul preșcolar, instituțiile de învățământ general, care oferă servicii de educație timpurie (creșe, grădinițe, școli primare-grădinițe, gimnazii-grădinițe), se vor ghida de următoarele documente de politică educațională, de tip proiectiv și metodologic, elaborate/dezvoltate de Ministerul Educației și Cercetării pentru domeniul Educație timpurie, și anume:

- *Cadrul de referință al Educației timpurii din Republica Moldova* (ordinul MECC nr. 1592 din 25.10.2018);
- *Standardele de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la vârsta de 7 ani* (ordinul MECC nr.1592 din 25.10.2018),
- *Curriculum-ul pentru educația timpurie* (ordinul MECC nr.1699 din 15.11.2018);
- *Standardele profesionale naționale ale cadrului didactic pentru educația timpurie* (2008);
- *Ghidul de implementare a Standardelor de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la vârsta de 7 ani și a Curriculum-ului pentru educație timpurie din perspectiva Cadrului de referință al educației timpurii din Republica Moldova*. Aprobate la Consiliul Național pentru Curriculum (Ordinul MECC nr. 283 din 20.03.2019)
- *Metodologia de monitorizare și evaluare a dezvoltării copilului în baza SÎDC* (ordinul MECC nr.1939 din 28.12.2018).
- *Standardele minime de dotare a instituției de educație timpurie* (aprobat prin Ordinul MECCnr. 253 din 11.10.2017);

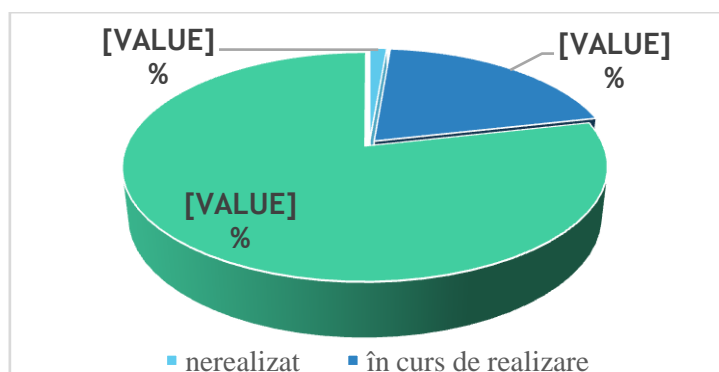
- *Instrucțiunea cu privire la ocrotirea vieții și sănătății copilului în instituția de educație timpurie* (ordinul MECC nr.996 din 23.07.2021).
- *Reperle metodologice privind organizarea procesului educațional în instituțiile de educație timpurie, anii 2015-2021.*

La necesitate, în funcție de situația epidemiologică, provocată de Covid-19, se vor aplica prevederile *Reglementărilor-cadru speciale de punere în aplicare a Instrucțiunii privind pregătirea pentru redeschidere a instituțiilor de educație timpurie în contextul Covid-19* (ordinul comun al Ministerului Educației și Cercetării și Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr.779/725 din 07.08.2020), *Metodologia privind organizarea la distanță a procesului educațional în condiții de carantină, pentru instituțiile de educație timpurie* (ordinul MECC nr.378 din 26.03.2020), *Reper metodologice privind organizarea la distanță a educației parentale pentru familiile cu copii de 0-7 ani, în condiții de carantină* (circulara MECC nr.2257 din 21.04.2020).

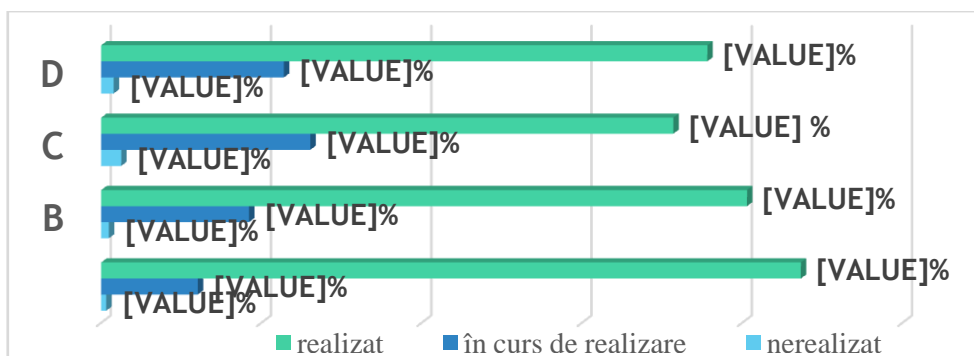
Cadrul didactic este responsabil de respectarea și aplicarea documentelor curriculare, inclusiv a *Reperelor metodologice*, în vederea organizării calitative a demersului educațional.

III. PREGĂTIREA COPIILOR PENTRU ȘCOALĂ - REZULTATE

Datele obținute de la OLSDÎ arată că în anul de studii 2021-2022 au performat toți indicatorii din *Standadele de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la vârsta de 7 ani* (SÎDC) 78,5% din copiii grupelor pregătitoare, în timp ce 20,15% din copii au performat indicatorii la scala „În curs de realizare”, iar 1,35% - la scara „Nerealizat”.

Cel mai bine au fost realizați indicatorii din domeniul *A. Sănătate și motricitate* – 87,32%, urmat de domeniul *B. Dezvoltare socio-emoțională* – 80,6%. Mai puțini copii au performat indicatorii din domeniile *C. Dezvoltarea limbajului și comunicării, premisele citit-scrisului* – 71,4% și *D. Dezvoltarea cognitivă* – 75,65%.

Indicatorii cu cea mai mică rată de performare din domeniile C și D sunt:

C. DEZVOLTAREA LIMBAJULUI, COMUNICĂRII ȘI PREMISELE CITIRII ȘI SCRIERII

Nr. ind	INDICATORI	RATA, %
36	Cunoaște și explică semnele grafice de pe obiectele de artă.	62,0
27	Schimbă sfârșitul unei povești/povestiri cu un final vesel/trist/fericit	66,0
40	Explică o nouă situație sau o problemă, pornind de la experiențele sale	69,2
41	Explorează mai multe căi de soluționare a unei probleme și alege una dintre ele	69,9
28	Respectă ordinea părților de vorbire în propoziție, utilizând corect acordul de gen, număr, persoană, timp și adverbul de timp (ieri, azi, mâine), articolul	71,0

D. DEZVOLTAREA COGNITIVĂ

Nr. ind.	Indicatori	Rata, %
52	Recunoaște diferite forme de relief și bazine acvatice.	63,0
55	Folosește instrumente de investigație (lupa, termometrul, microscopul, paharul gradat, pipeta, cântarul etc.) în activitățile de descoperire a lumii	64,5
45	Măsoară, cu ajutorul unităților standardede măsură sau altele, cum ar fi o cană/linguriță etc., lungimea, masași capacitatea diferitor corpuri	71,5
39	Describe evenimente, acțiuni, experiențe, identificând importanța unora din ele	72,0
50	Explică relația dintre animale, plante și mediile lor de viață și argumentează	74,2

Observăm, că indicatorii nominalizați au la bază mecanismele creativității și gândirii critice, asupra cărora urmează să se lucreze în continuare cu mai multă insistență și eficacitate.

Factorii care influențează rezultatele:

- 1) vârsta diferită a copiilor care merg la școală și pentru care s-a completat *Fișa de dezvoltare* (între 6 și 7 ani);
- 2) ritmul diferit de dezvoltare al copiilor;
- 3) diversitatea nivelurilor de dezvoltare a copiilor;
- 4) capitalul și mediul educativ familial al copiilor, gradul de implicare al familiei în educația copilului.
- 5) practicile educaționale aplicate de către cadrul didactic.

Dificultăți depistate în aplicarea *SÎDC* și *aInstrumentului de monitorizare a pregătirii copilului pentru școală*:

- 1) dotarea insuficientă a procesului educațional cu jucăriile, cărțile, materialele didactice conforme cerințelor curriculare;
- 2) capacități insuficiente ale cadrului didactic în monitorizarea și evaluarea progresului copilului și în selectarea practicilor adecvate de sprijin educațional;
- 3) capacități manageriale lacunare în organizarea și monitorizarea procesului de formare profesională continuă la nivel instituțional;
- 4) neimplicarea/implicarea insuficientă a familiei.

Din această perspectivă, direcțiile prioritare de activitate privind organizarea procesului educațional în instituția de educație timpurie pentru anul de studii 2022-2023 vor fi următoarele:

1. Dezvoltarea vorbirii monologate la copiii preșcolari (prin: povestire după tablou/serii de tablouri; povestește despre jucăria preferată, cum ai petrecut week-end-ul, ce îți place/nu-ți place să faci, ce ai făcut/ce vei face azi la activitate, ce ai observat în timpul plimbării/ excursiei, întrebări deschise etc.) – **COPII TREBUIE SĂ VORBEASCĂ – CÂT MAI MULT ȘI CÂT MAI DES.**
2. Dezvoltarea creativității și gândirii critice la copiii preșcolari (prin experimentare și explorare – observare – meditație - comunicare).

În funcție de necesitățile concrete ale IET din raion/municipiu, OLSDÎ/IET poate identifica, suplimentar la acestea două, 1-2 probleme specifice și stabilite ca și direcții prioritare de activitate pentru anul 2022-2023.

Specialiștii din cadrul OLSDÎ repsonsabili pentru educația timpurie:

- vor analiza rezultatele monitorizării gradului de pregătire a copiilor pentru școală, obținute per raion/municipiu, din perspectiva asigurării unor bune condiții pentru pregătirea adecvată a tuturor copiilor pentru școală, conform *SÎDC*;
- vor organiza pentru manageri, metodiști și educatori seminare, ateliere de lucru, consultații pentru cunoașterea în profunzime a *SÎDC*, “a citirii” și înțelegerii corecte a indicatorilor, a extrageii sensurilor, selectarea/elaborarea practicilor adecvate de sprijin la toți indicatorii din *SÎDC*, cu accent pe domeniile problematice pentru dezvoltarea abilităților de observare, de către cadrul didactic, a copilului și consemnării datelor, pentru reflecție, în scopul asigurării caracterului integrat al activităților și, respectiv, a învățării;
- vor monitoriza pe parcursul anului de studii 2022-2023 procesul de pregătire pentru școală a copiilor conform *SÎDC* și vor acorda servicii de mentorat;

Managerii instituțiilor de educație timpurie și cadrele didactice:

- vor asigura procesul educațional pentru realizarea indicatorilor din *SÎDC* cu jucăriile, cărțile, ustensilele, atributele, materialele didactice necesare, în conformitate cu cerințele *SÎDC*, *Standardelor minime de dotare a IET*, *Curriculum-ului pentru educația timpurie* și *Ghidul cadrelor didactice pentru educația timpurie (2010)*, p.66-88;

- vor organiza inter-asistențe la nivel instituțional în vederea aplicării mai eficiente a SÎDC, cu accent pe indicatorii-problemă;
- vor organiza procesul de dezvoltare profesională a cadrelor didactice la nivel instituțional în vederea îmbunătățirii capacităților acestora de monitorizare și evaluare a progresului copiilor, de reflecție și autoevaluare;
- vor implica mai activ familia în realizarea SÎDC și a continuității demersului educațional acasă;
- vor intensifica colaborarea cu școala pentru a implica mai activ învățătorii de la clasele primare în procesul de pregătire pentru școală a copiilor.

IV. ADMINISTRAREA CURRICULUM-ULUI / ACTIVITĂȚILOR EDUCAȚIONALE

1. Principalele tipuri de activități cu impact educațional, organizate în IET

Documentele de politică educațională, care reglementează activitatea IET pe dimensiunea curriculară, sugerează următoarele tipuri de activități educaționale obligatorii, care trebuie să se desfășoare pe parcursul zilei/săptămânii/lunii/anului la grupa de copii:

1.1 Activități integrate și pe domenii specifice de activitate

1.1.1 Activitățile de învățare/dezvoltare în baza/pe domenii de activitate CET

- Forma de bază în organizarea activităților de învățare/dezvoltare în învățământul preșcolar este **activitatea integrată (AI)** care, prin metoda proiectului, combină domeniile de activitate (după CET) cu domeniile de dezvoltare a copilului (după SÎDC). În cadrul acestora, accentul se pune pe abordarea integrată a copilului prin cele 4 domenii de dezvoltare (după SÎDC), asigurându-se stimularea concomitentă a dezvoltării copiilor pe mai multe domenii și acordându-le egală atenție tuturor. Ca rezultat, în cadrul AI se transmit și se formează cunoștințe cu caracter inter- și trans-disciplinar, care asigură dezvoltarea globală a copilului.
- **Activitățile pe domenii specifice de activitate (ADSA)** – realizează, în mod special, competențele specifice și unitățile de competență din domeniul de activitate *Sănătate și motricitate*, dimensiunea *Educația fizică*, și domeniul *Arte*, dimensiunea *Educația muzicală*, precum și activitățile de învățare a limbii de stat de către copiii alolingvi. Activitățile de *Limba română* vor fi planificate și organizate conform *Curriculumului național la limba română pentru instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale* și doar în grupele sau IET cu program în limbile minorităților naționale.

(https://mecc.gov.md/sites/default/files/curriculum_limba_romana_institutiile_de_educatie_timpurie_cu_predare_in_limba_minoritatilor.pdf)

De regulă, activitățile menționate se organizează în prima jumătate a zilei; în unele cazuri, în funcție de condițiile concrete ale instituției, se pot desfășura și în jumătatea a doua a zilei.

1.1.2 Jocul - ca **activitate fundamentală a copilului**, este prezent în toate tipurile de activități realizate în IET, inclusiv rutine și tranziții. **Jocurile și activitățile liber alese (JLA)** sunt cele pe care copiii și le aleg singuri; acestea se desfășoară pe *grupuri mici, în perechi și*

chiar individual, în timpul plimbărilor și a rutinelor, preponderent în a II-a jumătate a zilei, dar se pot regăsi ca elemente componente în cadrul AI – lucrul în centrele de activitate.

Pentru JLA, desfășurate în aer liber, o atenție specială va fi acordată atât organizării și amenajării terenului de joacă, cât și siguranței pe care o oferă copiilor spațiul respectiv și dotările existente.

1.1.3 Activități de dezvoltare personală (ADP) – sunt desfășurate în orice moment al zilei cu scopul de a crea confort și siguranță necesare copilului pentru dezvoltarea personalității lui. Ele încadrează toate *rutinele* și *tranzițiile*, dar și secvențe din activitățile de învățare, atât din domeniul de activitate „Eu, familia și societatea”, dimensiunea *Dezvoltare personală*, cât și din alte domenii (conform CET).

- **Rutinele** - activități-reper, derulate pe parcursul întregii zile, după tipul de program al IET, și includ următoarele tipuri de activități: *sosirea la grădiniță, gimnastica matinală, întâlnirea de dimineață, activități ce țin de igiena personală – spălatul și toaleta, servirea meselor, somnul de zi și perioada de relaxare de după-amiază, plimbările, activități de călire, plecarea acasă*.
- **Tranzițiile** sunt:
 - *activități de scurtă durată*, care fac trecerea de la momentele de rutină la alte tipuri de activități, de la un tip de activități la altul într-un mod plăcut, recreativ, în diverse momente ale zilei;
 - *pauze* între activități - de exemplu, între activitățile de relaxare, momentele de activitate de învățare și cele de îngrijire.

În funcție de vârsta copiilor și de contextul momentului, tranzițiile pot fi realizate prin *cântece, jocuri cu text și cânt, ghicitori, povestioare, activități în care copiii execută anumite mișcări cunoscute cu elemente de joc*, se desfășoară cu *acompaniament muzical* sau în ritmul dat de *recitarea unei poezii, numărători sau a unei frământări de limbă* etc.

- **Activități recreative și de relaxare (ARR)** – *jocuri dinamice distractive în aer liber, plimbări, spectacole, pauze de relaxare* etc., organizate de către cadrul didactic, acesta rămânând mereu deschis la orice solicitare parvenită din partea copiilor. Plimbările în aer liber vor fi desfășurate cu respectarea strictă a structurii acesteia: *observare, jocuri dinamice cu mobilitate mare, mică și medie, jocuri didactice, lucru individual cu copiii asupra dezvoltării mișcărilor și calităților fizice, munca copiilor pe terenul grupei și activitatea ludică independentă a acestora*;
- **Activitățile de dezvoltare/exersare a aptitudinilor individuale (ADAI)** – permit copiilor să-și valorifice cunoștințele, abilitățile și aptitudinile într-un domeniu anume (ex., *Muzică, Arte, Sport* etc.).
- **Activitățile recuperatorii (AR)** - se organizează cu copiii care au lipsit o perioadă mai îndelungată de la grădiniță sau au fost înscriși mai târziu, ori sunt copii cu CES, care au nevoie de suport adițional din cauza unor inabilități (*de văz, auz, motricitate, deficiență sau ritm lent al dezvoltării psihice*). În aceste cazuri, proiectarea va cuprinde activități de recuperare (*de dezvoltare a cogniției și/sau limbajului, de logopedie, exerciții motrice speciale, formarea unor deprinderi de comportare în colectiv, desen, muzică, lucru manual* etc.), suport didactic corespunzător și procedee de muncă individualizată.

Activitățile de recuperare/reabilitare pentru copiii cu CES sunt organizate în baza recomandărilor Serviciului (raional/municipal) de asistență psihopedagogică, în parteneriat cu familia, în mod *individual, în grup mic (2-3 copii) sau grup mare (4-6 copii)*, ca regulă, în perioada după-amiezii, dar se pot realiza și în prima jumătate a zilei. Acestea sunt corelate cu subtema zilei/săptămânii sau tema proiectului, dar și cu celelalte activități din programul zilei.

1.1.4 Activități extracurriculare (AEx) - au un rol complementar față de activitățile

didactice (AI și ADSA), urmărind lărgirea și adâncirea influențelor exercitate în procesul de învățământ, valorificarea și dezvoltarea intereselor și aptitudinilor copiilor, organizarea judicioasă și atractivă a timpului liber. Se organizează, ca regulă, o AEx pe săptămână, în fiecare grupă de vârstă, în ziua de vineri.

- **Serbările/sărbătorile** - esența acestor activități rezidă atât în dezvoltarea artistică a copilului, cât și în perceperea importanței pe care o au anumite evenimente, sărbători în viața omului. Serbările asigură un cadru optim demonstrării unor aptitudini, talente pe care copiii le manifestă, oferindu-le posibilitatea de a prezenta părinților/comunității cunoștințele asimilate. Acestea dezvoltă, de asemenea, capacitatea de a comunica, a transmite anumite mesaje altor persoane.

- **Excursiile și vizitele cu scop didactic** - deplasarea copiilor în diferite locații (natură, instituții) în vederea realizării unor obiective instructiv-educative în strânsă legătură cu anumite teme. Excursia prilejuiește contactul nemijlocit cu realitatea, cu natura, observarea directă și studierea obiectelor și fenomenelor în condiții naturale sau în locurile unde se păstrează anumite colecții (muzee, expoziții, case/complexe memorale etc.).

- **Șezătorile** - reuniuni cu caracter cultural-educativ, la care pot participa atât copiii, cât și adulții: părinți, bunici. În cadrul lor *se interpretează cântece, se recită poezii, se prezintă povestioare, snoave, se dansează, copiii sunt inițiați în diferite meșteșuguri* etc. Șezătorile au o deosebită valoare educativă datorită obiectivelor preconizate, conținutului, materialului utilizat, participarea activă a copiilor, prezentarea artistică a componentelor programului (ex., *șezătorile tradiționale*, desfășurate cu prilejul unei sărbători creștine și populare: Paștele, Crăciunul, Sf. Andrei, Sf. Vasile, Dragobetele, Floriile etc.)

- **Spectacolele/dramatizările și/sau vizionările** - prin intermediul lor copilul face cunoștință cu lumea minunată a artei. Această formă de activitate îl pune pe cel mic, atât în calitate de actor, cât și în calitate de spectator, în fața unei surse inepuizabile de impresii puternice.

Există o varietate largă de **teatre**, care se pot organiza în IET:

- **Teatrul de păpuși** - este ușor de organizat cu copiii din toate grupele de vârstă; aproape toate păpușile pot fi cumpărate dintr-un magazin de jucării sau realizate cu propriile mâini; e nevoie și de un paravan, realizat cu ajutorul unui dulghier sau al părinților;
- **Teatrul de umbre** - se joacă cu păpuși de siluetă; copiii urmăresc cum se mișcă figurile întunecate ale oamenilor, păsărilor și animalelor pe un ecran puternic luminat;
- **Teatrul de jucării de masa** - se folosesc jucării obișnuite voluminoase sau figurine din carton, placaj. Educatorul manipulează jucăriile cu mâinile. Sunt „puse în scenă” basme, povești, versuri, poezii familiare, de obicei, copiilor. Textul dramatizărilor trebuie să fie învățat bine de către „actori”.
- **Teatrul degetelor** - nu necesită echipament special, doar un ecran înalt, décor și perdele. Principalul lucru în acest tip de teatru sunt capetele păpușilor, mânuțe de către copii (sau adulți), cu care veți repeta cu atenție scenele sau piesele selectate pentru spectacol. Educatorul poate achiziționa de la magazin sau poate confecționa singur sau cu ajutorul părinților aceste capete de păpuși din hârtie, papier-mâché, cartofi, pânză, mingi de tenis de masa, dopuri de plastic de la sticle etc.
- **Teatrul de flanelograf** - cu ajutorul unui flanelograf se recomandă montarea oricăror basme cu acțiune nu prea dinamică, povești despre natură - flori, copaci, păsări, animale. Spectacolul poate fi însoțit de muzică adecvată conținutului său. Flanelograful este aplicabil în toate grupurile de copii, fără

excepție. Totuși, acest tip de teatru este mai recomandabil grupelor mici de copii.

- **Teatrul cu măști și/sau costume (deghizări) – dramatizări.**
- **Activități muzical-literare** (pot fi numai literare, numai muzicale sau mixte):
 - Tematice - de totalizare a proiectelor;
 - Consacrate anumitor date - omagiere scriitori, poeți, oameni din comunitate;
- **Distracții** (competiții) *sportive*- „Veseli, isteți, curajoși”, „Ziua Sănătății” etc.
- **Activități de agrement cognitiv** - concursuri (ex., TVC), jocuri didactice,.
- **Distracții ecologice** – Plimbări în natură, Jocuri de reflecție de tipul „Ce s-ar întâmpla dacă...?”
- **Festivalul**- eveniment artistic local, național sau internațional, manifestare artistică (muzicală, teatrală etc.), cuprinzând o serie de reprezentații și având caracter festiv, organizată periodic, unde se demonstrează realizările într-un domeniu artistic, cu program variat. Festivalul nu poartă obligatoriu caracter de concurs, concurență.
- **Vizionarea unor filme** pentru copii, diafilme, desene animate, spectacole de teatru constituie un izvor inepuizabil de informații, darși un punct de plecare în organizarea unor acțiuni interesante. Desenele animate sunt cele mai „gustate” de către copii datorită, mai ales, liniei stilizate pe care o au imaginile.

II. Administrarea / planificarea activităților educaționale în IET

În tabelele ce urmează se propun recomandări privind administrarea activităților cu impact educațional, organizate în IET pe parcursul anului de studii 2022-2023. În funcție de vârsta copiilor cu care lucrează, de programul de activitate al IET și de Regimul zilei, cadrul didactic va ține cont de recomandările care din tabelele 1-4 și își va elabora propriul Plan și Orar de activități pentru grupa de copii la care lucrează. Respectiv, metodistul/directorul IET va elabora Planul și Orarul activităților pe instituție - pentru o mai bună organizare, monitorizare și evaluare a procesului educațional.

La fel se va proceda și cu activitățile din perioada vacanțelor școlare (vezi pag.15).

Tabel 1. Adiministrarea (orientativă) activităților integrate(AI) și pe domenii specifice de activitate (ADSA), pe săptămână, pentru grupele de vârstă 2 – 6/7 ani

Grupe de vârstă	Grupele / Numărul activităților integrate				
	Grupa I mică 2-3 ani	Grupa II mică 3-4 ani	Grupa medie 4-5 ani	Grupa mare 5-6 ani	Grupa pregătitoare 6-7 ani
Domenii de activitate					
Sănătate și motricitate					
Educație pentru sănătate	1	1	1	1	1
Educație fizică	2 (pe subgrupe) ****	2+1*	2+1*	2+1*	2+1*
Eu, familia și societatea**					
Dezvoltarea personală	0,5 (1 la 2 săptămâni)	0,5 (1 la 2 săptămâni)	1	1	1
Educație pentru societate	0,5 (1 la 2 săptămâni)	0,5 (1 la 2 săptămâni)	1	1	1
Limbaș și comunicare**					
Educație pentru limbaj și	2	2	2	2	2

comunicare					
<i>Limba română pentru instituțiile de educație timpurie cu program în limbile minorităților naționale***</i>	-	-	3***	3***	3***
Științe și tehnologii					
Formarea reprezentărilor elementare matematice	1	1	1	1+0,5	1+0,5
Educație pentru mediu	1	1	1	1	1
Educație digitală	-	-	-	0,5	0,5
Arte					
Educație plastică	1	1	1	1	1
Educație muzicală	2 (pe subgrupe) ****	2	2	2	2
Număr total de activități pe săptămână	11	12	13	14	14
Număr total de activități pe săptămână (pentru IET cu copii alolingvii, care studiază limba română)	11	12	13+3	14+3	14+3

NOTE:

1. Repartiția numărului de activități per domenii de activitate este convențională. O astfel de administrare/repartiție este necesar de făcut pentru a echilibra „prezența”, în Planul de activități pe săptămână, a tuturor domeniilor de activitate (care stimulează toate cele 4 domenii de dezvoltare a copilului) și, în consecință, a obține dezvoltarea globală a copilului. În funcție de grupa concretă de copii (vârstă și nivel de dezvoltare) numărul activităților per domenii de dezvoltare poate fi modificat (plus1 sau minus 1) în așa fel ca numărul total de activități per grupă să nu depășească plus 2.

La elaborarea proiectului activității didactice (AI și ADSA) se va pune accent, în primul rând, pe unitățile de competență din domeniile stabilite pentru ziua respectivă (de ex., *Educație pentru sănătate și Educație pentru mediu*), dar în cadrul activității didactice se vor realiza unități de competență din toate domeniile de activitate, prin planificarea și realizarea obiectivelor operaționale și a sarcinilor didactice din activitatea comună și a celei din centrele de interes/ ariile de stimulare.

2. Zilnic, în toate grupele de vârstă se va organiza câte 1 activitate integrată și 1 activitate specifică unui domeniu de activitate (*Educație fizică și Educație muzicală*).

*Începând cu grupa a II-a mică, a 3-a activitate de Educație fizică va fi organizată în timpul plimbării, cu accent pe complexul de exerciții de dezvoltare fizică, organizarea jocului sau jocurilor mobile și în dependență de disponibilitate – activități mobile cu utilizarea inventarului sau a aparatelor de sport.

**Repartiția numărului de activități la domeniile *Eu, familia și societatea, Limbaj și comunicare* este convențională. Dezvoltarea competențelor specifice acestor domenii se va realiza pe tot parcursul zilei și săptămânii, în cadrul tuturor tipurilor de activități și momente de regim.

***Doar pentru instituțiile/ grupele alolingve. În grupele de copii, reprezentanți ai minorităților naționale, se vor adăuga și activitățile de studiere a limbii române, care se vor desfășura pe sub-grupe de copii (nu mai puțin de 12 și nu mai mult de 15), începând cu grupa

medie. Aceste activități sunt suplimentare celor 2 activități pe zi obligatorii, stipulate la pct.2 din prezentele *NOTE*.

****Activitățile de muzică și educație fizică în grupa I mică se vor organiza pe subgrupe, cu durata recomandată vârstei date, astfel specialistul și/sau educatorul va desfășura, per total pe săptămână, 4 activități de muzică și 4 activități de educație fizică în această grupă de vârstă, cu o durată de 10-15 minute fiecare.

Notele 1 și 2, *, ** și *** se referă și la tabelul 2.

În baza Tabelului 1, cadrul didactic va elabora și Orarul activităților didactice (AI și ADSA), pe săptămână. Respectiv, metodistul/directorul va elabora Orarul activităților săptămânale pe IET.

Model (tabelar) de *Orar al activităților didactice (AI și ADSA), pe săptămână, grupa I-a mică „Struguraș”*.

Domenii de activitate/dimensiuni curriculare		Număr de activități integrate/ domenii de activitate				
		Luni	Marți	Miercuri	Joi	Vineri
Sănătate și motricitate	Educație pentru sănătate	1**			1**	<u>1</u> *
	Educația fizică		<u>1 (1+1)</u>		<u>1 (1+1)</u>	
Eu, familia și societate	Dezvoltarea personală	1**			<u>0,5</u>	
	Educație pentru societate		1**		<u>0,5</u>	1**
Limba și comunicare	Educație pentru limbaj și comunicare	<u>1</u>		<u>1</u>		1**
Științe și tehnologii	Formarea reprezentărilor elementare matematice (FREM)		<u>1</u>			
	Educație pentru mediu			<u>1</u>	1**	
	Educația digitală	-	-	-	-	-
Arte	Educație plastică (desen, aplicație, modelaj)		1**			<u>1</u>
	Educație muzicală	<u>1 (1+1)</u>	-	<u>1 (1+1)</u>		
Nr. total de activități		2	2	3	2	2

Notă:

* Cifra subliniată și cu bold (**1**) ne arată care domeniu de activitate va fi de bază, inclusiv în cadrul activității integrate, iar celălalt/e domeniu/ii vor fi complementare. De exemplu: în ziua de marți sunt planificate 2 activități, una fiind educația fizică. A doua – activitatea

integrată – în cadrul acesteia, de bază va fi domeniul de activitate *FREM*, complementat cu domeniul de activitate *Limbaaj și comunicare și Arta plastică*. Acest lucru va fi reflectat în Planificarea didactică a AI.

**Cifrele simple, fără subliniere și bold (1), indică activitatea pe care cadrul didactic o poate planifica în ziua respectivă ca și activitate suplimentară – în funcție de rezultatele monitorizării dezvoltării copiilor, necesitățile și interesele acestora.

Model (textual) de Orar al activităților didactice (AI și ADSA), pe săptămână, grupa I-a mică „Struguraș” (2-3 ani).

LUNI	MARȚI	MIERCURI
1. AI: <u>Limbaaj și comunicare</u> <u>Educația pentru mediu</u> 2. Educație muzicală (2)	1. AI: <u>FREM</u> Limbaaj și comunicare 2. Educația fizică (2)	1. AI: <u>Limbaaj și comunicare</u> (literatura artistică) Arte 2. Educație muzicală (2)

JOI	VINERI
1. AI: <u>Dezvoltarea personală /</u> (Educație pentru societate) Educație pentru mediu 2. Educația fizică (2)	1. AI: <u>Educație pentru sănătate</u> <u>Arte</u>

NOTĂ:

Educatorul decide asupra formei de prezentare a Orarului activităților – tabelară sau textuală.

Tabel 2. Administrarea/planificarea activităților pentru domeniul Sănătate și motricitate, subdomeniul Educație fizică

Nr. ct.	Formele de organizare	Grupa mică I-a și a II-a	Grupa medie	Grupa mare	Grupa pregătitoare
1. Activități de cultură fizică, asanare și recreative, desfășurate în timpul momentelor de regim (cu funcție de organizare, socializare și dezvoltare fizică, de stimulare a capacității de muncă intelectuală)					
1.1	Gimnastica de dimineață	zilnic, 5-6 min.	zilnic, 6-8 min.	zilnic, 8-10 min.	zilnic, 10-12 min.
1.2	Pauzele dinamice în timpul activității integrate sau pe domenii de dezvoltare	zilnic, în funcție de necesitate (până la 3 min.)			
1.3	Jocuri dinamice și exerciții fizice în timpul plimbării	de 2 ori pe zi			
		6-10 min.	10-15 min.	15-20 min.	20-30 min.
1.4	Proceduri de călire	zilnic, după somnul de zi			
1.5	Gimnastica/exerciții de respirație				

1.6	Jocuri cu elemente sportive	-	1 / săptămână, 20-25min.	2 / săptămână, 25-30min.	
1.7	Exerciții de relaxare *	zilnic, la necesitate, 3-7 min., în funcție de vârstă și necesitate			
2. Activități de educație fizică (cu funcție instructiv-educativă)					
2.1	Activități de educație fizică în sală/ grupă	2 /săptămână, 10-15 min.	2 / săptămână, 15-20 min.	2 /săptămână, 20-25 min.	2/săptămână, 25-30/40 min.
2.2	Activități de educație fizică în aer liber	-	1/săptămână, 20 min.	1/săptămână, 25 min.	1/săptămână, 30 min.
3. Odihna activă (cu funcție de relaxare, recreere și distractivă)					
3.1	Activitate motorie independentă	zilnic, sub supravegherea educatorului (durata se stabilește în conformitate cu particularitățile individuale ale copilului)			
3.2	Sărbători sportive	-	1 / an, în perioada estivală, până la 45 min.	2 / an, până la 60 min	
3.3	Distrații sportive	de la 3 ani, 1 / lună, 15-20 min.	1/ lună, 20-30 min	1-2 / lună, 30-40 min.	
3.4	Ziua sănătății	-	începând cu vârsta de 3 ani 1/ lună		
3.5	Săptămâna sănătății	2-3 pe an			

NOTE:

*Copilul se poate retrage în dormitor sau se poate odihni/relaxa într-un fotoliu/ puf / pe o pernuță sau într-un spațiu special organizat. Pot fi utilizate inclusiv, diverse exerciții de relaxare și meditație, gen Yoga.

Tabelul conține toate tipurile de activitate motorie, desfășurată pe parcursul zilei/săptămânii/ lunii/anului în IET. Conducătorul muzical va elabora un table similar pentru activitățile cu acompaniament muzical. Tabelul îl va ghida în organizarea activităților muzicale, în special în cazul IET cu mai multe grupe de copii.

Tabel 3. Administrarea/planificarea(săptămânală) activităților integrate și pe domenii specifice de activitate, pentru grupele de vârstă mixtă 2 – 6/7 ani

Grupe de vârstă / Domenii de activitate	Grupa I mică-II mică 2-4 ani	Grupa II mică-medie 3-5 ani	Grupa mare-pregătitoare 5-7 ani	Grupa I mică – pregătitoare **** 2-6/7 ani
Sănătate și motricitate				
Educație pentru sănătate	1	1	1	1
Educație fizică	2 (pe subgrupe)	2+1	2+1	2+1

Eu, familia și societatea				
Dezvoltarea personală	0,5 (1 la 2 săptămâni)	0,5/1 (1 la 2 săptămâni)	1	1
Educație pentru societate	0,5 (1 la 2 săptămâni)	0,5/1 (1 la 2 săptămâni)	1	1
Limba și comunicare				
Educație pentru limbaj și comunicare	2	2	2	2
<i>Limba română pentru minoritățile naționale***</i>	-	3	3	3
Științe și tehnologii				
Formarea reprezentărilor elementare matematice	1	1	1+0,5	1+0,5
Educație pentru mediu	1	1	1	1
Educația digitală	-	-	0,5 (1 activitate la 2 săptămâni)	0,5 (1 activitate la 2 săptămâni)
Arte				
Educație plastică	1	1	1	1
Educație muzicală	2 (pe subgrupe)	2	2	2
Număr total de activități pe săptămână	11	12	14	14
Număr total de activități pe săptămână (pentru IET cu copii alolingvi, care studiază limba română)	11	14	17	17

NOTE:

1. Numărul de activități recomandat este orientat la vârsta copiilor mai mari din grupele mixte.
2. În grupele mixte, cu vârste 2-6/7 ani, educatorul va organiza activitățile în funcție de numărul copiilor de fiecare vârstă și rezistența celor mai mici copii la efort.
3. Activitățile de muzică și educație fizică în grupa mixtă de 2-4 ani (I mică - II mică) se vor organiza pe subgrupe, divizând copiii după criteriul de vârstă (2-3 și 3-4 ani) cu durata recomandată corespunzător vârstelor, astfel specialistul și/sau educatorul va desfășura total pe săptămână 4 activități de muzică și 4 activități de educație fizică în această grupă de vârstă, cu o durată de 10-15/20 minute.

Recomandări pentru organizarea activităților integrate în grupele mixte

Prezența într-o grupă a copiilor de diferite vârste are multe avantaje: este mai ușor pentru un copil să învețe abilități de la un alt copil, decât de la un adult, prin urmare, copiii mai mici din astfel de grupuri se dezvoltă mai repede și învață conținutul curricular mai ușor. Copiii mai mari se simt responsabili pentru cei mai mici, înțeleg că sunt modele, acest lucru contribuie la îmbunătățirea calităților personale.

Dificultatea organizării unor astfel de grupuri constă în faptul că este necesar să se țină cont de diferențierea activității de învățare pentru copiii de diferite vârste. Dacă jocurile, activitățile liber alese, plimbările și excursiile se desfășoară împreună, atunci când organizăm activitatea integrată ele se împart adesea în subgrupuri, astfel încât durata activității și cantitatea de încărcare mentală să corespundă vârstei preșcolarului. De aceea, la proiectarea și organizarea activităților integrate cu copiii din grupa mixtă, cadrul didactic va respecta numărul de activități pe domenii de activitate pe săptămână (vezi Tabelul 1), stabilit pentru copiii din fiecare an de viață (2-3 ani, 3-4 ani, 4-5 ani, 5-6 ani, 6-7 ani), cât și durata activității pentru fiecare vârstă și încărcătura mentală solicitată.

Cadrul didactic poate utiliza toate formele de organizare a activității: frontal, perechi, pesubgrupe, individual. Exemple de forme de organizare:

- 1) Întregul grup este angajat într-o singură activitate (frontal) – introducerea în subiectul activității, anunțarea noțiunilor generale, explicarea pas cu pas a etapelor de realizare a sarcinii, activități de limbaj și comunicare (observarea, experimentul, studiul de caz, joc-dramatizare etc.).
- 2) Activitatea se organizează simultan cu toți copiii, dar fiecare grup își îndeplinește propriile sarcini - activități de învățare pe un domeniu de activitate, dar cu materiale pentru studiu diferite. O astfel de activitate este împărțită în mai multe etape, la fiecare dintre care un subgrup lucrează cu educatorul, iar al doilea efectuează lucrul independent.
- 3) Un tip de activitate, dar sarcinile individuale sunt date în funcție de vârstă - utilizat pentru proiecte de grup creative și practice. De exemplu, în crearea unei aplicații „Buchetul toamnei” cei mai mici lipesc părți simple, care au fost decupate anterior de către educator, cei de vârstă mijlocie decupează și lipesc părțile singuri, cei mai mari confecționează părți voluminoase și le adaugă la lucrarea generală, ajută pe cei mici.
- 4) Lucrul cu un subgrup. Restul copiilor sunt angajați în alte activități sub supravegherea unui îngrijitor - atunci când studiați subiecte deosebit de dificile în matematică sau când predați alfabetizarea.
- 5) Activitate comună cu două subgrupuri - este folosit pentru a desfășura activități de învățare comune. Pentru ca durata activității să corespundă vârstei copilului, aceasta se desfășoară fie cu un început, fie cu un sfârșit comun.

Tabel 4. Administrarea activităților extracurriculare în IET, pentru grupele de copii de 2 – 6/7 ani

Forme de realizare	Grupa/vârsta	Nr. activități săptămână/lună
Distracții(muzicale*, sportive/ecologice)	mică I – 2-3 ani	1 în lună (muzicală)
	mică II (3-4 ani)	1 în lună
	medie (4-5 ani)	1 în lună
	mare (5-6 ani)	1 în lună
	pregătitoare (6-7 ani)	1 în lună
Sărbători/Matinee	mică I (2-3 ani)	1 în 6 luni
	mică II (3-4 ani)	1 în 3-4 luni
	medie (4-5 ani)	1 în 2-3 luni
	mare (5-6 ani)	1 în 2-3 luni
	pregătitoare (6-7 ani)	1 în 2-3 luni
Activități teatralizate: teatre, spectacole/jocuri – dramatizări	mică I (2-3 ani)	1-2 pe lună
	mică II (3-4 ani)	3 în lună
	medie (4-5 ani)	3 în lună

	mare (5-6 ani)	3 în lună
	pregătitoare (6-7 ani)	3 în lună
Activități de agrement cognitiv/intelectual - TVC, festivaluri, concursuri	mică I (2-3 ani)	-
	mică II (3-4 ani)	-
	medie (4-5 ani)	-
	mare (5-6 ani)	1 în 3 luni
	pregătitoare (6-7 ani)	1 în 3 luni
Vizite/excursii la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, marșuri turistice	mică I (2-3 ani)	-
	mică II (3-4 ani)	-
	medie (4-5 ani)	-
	mare (5-6 ani)	1 în 2-3 luni
	pregătitoare (6-7 ani)	1 în 2 luni
Vizionarea unor filme pentru copii, desene animate, spectacole de teatru	mică I (2-3 ani)	1 în lună
	mică II (3-4 ani)	1 în lună
	medie (4-5 ani)	2 în lună
	mare (5-6 ani)	2-3 în lună
	pregătitoare (6-7 ani)	2-3 în lună

Notă:

În cazul în care într-o săptămână coincid 2 activități extracurriculare, prioritate se dă activității cu o periodicitate de organizare mai rară (de exemplu, un teatru și o distracție, prioritate va avea distracția, fiindcă se organizează o dată în lună).

*La grupa I mică se vor organiza doar distracții musicale.

Pentru o mai bună organizare și monitorizare, cadrul didactic își va elabora, pentru grupa respectivă de copii, și un Orar (orientativ) al activităților extracurriculare, repartizate pe lună/an (ca exemplu, vezi Anexa 1.), coordonat cu alte cadre didactice și administrația IET. Respectiv, și metodistul/directorul va avea elaborat un Orar al activităților extracurriculare per IET.

3. Planificarea și desfășurarea procesului educațional în perioada vacanțelor școlare

Ținând cont de faptul că frecvența copiilor în perioada vacanțelor școlare este redusă și toți copiii trebuie să beneficieze, în egală măsură, de un proces educațional de calitate, de formare a abilităților și competențelor pe domenii de activitate, binevenite pentru aceste perioade sunt activitățile ludice, distractive.

În funcție de tipul vacanței – de toamnă, iarnă, primăvară, vară - cadrele didactice vor planifica și desfășura, preponderent, *activități artistico-estetice și activități de fortificare a sănătății*, ținând cont de interesele copiilor. Temele proiectelor pot fi selectate pentru a fi realizate atât individual, cât și în grup, cu repartizarea diferențiată a obiectivelor propuse (spre exemplu, în cadrul „Festivalului poveștilor” din cadrul vacanței de toamnă, grupele pregătitoare vor prezenta teatru de păpuși sau dramatizarea unei povești, iar grupele mici vor merge în vizită la teatru, în calitate de spectatori.)

De regulă, vacanțele din timpul anului de studii se oferă în apropierea sărbătorilor religioase, naționale și internaționale, precum *Ziua roadei* sau *Toamna de aur*, *sărbătorile de iarnă*, *sărbătoarea lui Mărțișor*, *Ziua mamei*, *sărbătorile Pascale*, și în timpul acestora se pot organiza, ca regulă, activități extracurriculare, care au ca scop valorificarea și dezvoltarea intereselor și aptitudinilor copiilor, organizarea judicioasă și atractivă a timpului liber.

Întru asigurarea continuității procesului educațional desfășurat pe parcursul anului, planificarea activităților realizate pe parcursul vacanțelor școlare va purta la fel, un caracter tematic și se va realiza prin abordarea temelor globale, sugerate de CET: *Eu și corpul meu; Eu ca personalitate; Eu și ceilalți; Eu și lumea înconjurătoare*. În planificare se va aborda tema generală a unui proiect tematic pentru toate grupele de vârstă din IET sau pentru 3-4 grupe (în cazul grădinițelor cu multe grupe de copii). Conținuturile și modul de desfășurare a activităților din cadrul proiectului, precum și evenimentele finale/produsul acestuia, vor varia de la o grupă la alta în dependență de vârstă, capacitățile, interesele copiilor și de intenția creativă a cadrelor didactice.

Toate activitățile vor fi organizate și desfășurate preponderent în aer liber. Acestea presupun integrarea, în planificare, organizare și desfășurare a procesului educațional în IET, a *activităților de dezvoltare personală, activităților de fortificare a sănătății, activităților artistico-estetice, activităților de cercetare experimentală*, precum și a *activităților extracurriculare* (ca exemplu, *vezi Tabelul 5*), care se vor desfășura în diverse forme, reglementate de produsele curriculare aprobate de MEC:

1. Activitățile de dezvoltare personală - desfășurate în orice moment al zilei, cu scopul de a crea confort și siguranță necesare copilului pentru dezvoltarea personalității lui (rutine, tranziții, activități recreative și de relaxare, activități de dezvoltare/ exersare a aptitudinilor individuale, activități recuperatorii).

2. Activitățile de fortificare a sănătății, pe care se va pune accent special în perioada vacanțelor școlare, sunt orientate spre:

- a) **Asigurarea unui mod sănătos de viață** copiilor pentru toată perioada aflării acestora la grădiniță; presupune respectarea regimului zilei conform particularităților de vârstă, asigurarea regimului de consum a apei potabile, alimentație sănătoasă, regim de activitate motorie consistent, sosirea și plecarea acasă a copiilor, efectuate în aer liber.
- b) **Menținerea stării de bine, emoțional-pozitive** la copii prin intermediul activităților distractive, recreative, relaxante, ininteresante, care previn oboseala.
- c) **Exersarea deprinderilor motorii** în cadrul diverselor forme de activități, individuale și de grup, precum: *gimnastica matinală, gimnastica după somnul de zi, activitățile de educație fizică, jocurile dinamice, jocurile cu elemente sportive, pauzele dinamice, călirea și odihna activă*.

Activitățile de fortificare a sănătății, organizate în IET în perioada vacanțelor școlare, sunt diverse:

- **Gimnastica matinală** - poate fi tradițională, sub forma unui complex de exerciții fizice (mers, alergare etc.), exerciții de dezvoltare fizică generală, mișcări de bază, sau gimnastica cu elemente inovative - de fitness, STEP aerobică, ritmică, de joc, cu obiecte sportive etc.
- **Gimnastica după somnul de zi** - elimină somnolența, tonificază mușchii întregului corp, dezvoltă atenția, îmbunătățește dispoziția. Gimnastica după somnul de zi include complexe de exerciții specifice: exerciții în pat, exerciții în grup, gimnastica respiratorie.
- **Activitățile de educație fizică în aer liber** - vizează creșterea capacităților adaptive și funcționale ale corpului copiilor prin:
 - utilizarea complexă a exercițiilor fizice, a jocurilor în aer liber în combinație cu factorii naturali (soare, aer, apă) și factorii igienici (prezența îmbrăcăminte sportive și a încălțăminte, igiena spațiului unde se desfășoară activitatea);
 - extinderea experienței motorii a copiilor (îmbinarea elementelor noi cu cele exersate anterior);
 - consolidarea și îmbunătățirea exercițiilor de mers, alergare, sărituri,

aruncare; dezvoltarea calităților fizice (forță, viteză, agilitate, rezistență, flexibilitate).

- **Jocurile dinamice cu diverse subiecte** – care vor fi selectate în dependență de grupa de vârstă, momentul desfășurării jocului (în cadrul întâlnirii de dimineață, plimbării, activității de educație fizică etc.) Subiectele jocurilor vor corespunde anotimpului, contextului activităților, dar și interesului copiilor.
- **Jocurile cu elemente de orientare în spațiu** - spre exemplu, „De-a v-ați ascunselea”, „Găsește jucăriile”, „Cercetașii” etc.
- **Jocurile cu elemente ale jocurilor sportive** - baschet, fotbal, tenis de masă etc. și exerciții sportive (ciclism, basket, înot etc.).
- **Jocurile și exercițiile fizice cu accent specific pentru:**
 - prevenirea tulburărilor posturale și ale piciorului plat;
 - dezvoltarea abilităților de coordonare și orientare în spațiu;
 - îmbunătățirea competențelor și abilităților motorii (efectuarea mișcărilor familiare în combinații noi, din poziții de pornire neobișnuite, în condiții neobișnuite etc.).
- **Pauza dinamică** - relaxează copiii; se organizează în cadrul AI sau ADSA și este o activitate centrată pe relaxarea totală a copiilor.
- **Călirea organismului** - este asocierea exercițiilor fizice cu diferite băi, folosind factorii naturali ai mediului ambiant (apa, aerul și soarele), exercită acțiunea cea mai favorabilă de recuperare a copiilor: se intensifică metabolismul, se activează procesele oxidative, se ameliorează activitatea sistemului cardiovascular și a organelor de respirație, crește tonusul muscular.

Pentru călirea organismului copilului se folosesc băi de aer, soare și apă prin aplicarea diferitor proceduri recomandate în IET: *spalarea pe mâini și pe față în timpul zilei, clătirea gurii cu apă la temperatura camerei - după fiecare masă, organizarea jocurilor cu apă și nisip, somnul în timpul zilei cu ferestrele deschise (evitând curenții de aer), plimbări în aer liber, aerisirea încăperilor prin flux, menținerea condițiilor optime a temperaturii în sala de grupă, mersul desculț în timpul zilei pe iarbă, nisip.*

Activitățile de călire a organismului se vor organiza zilnic, cu toate grupele de copii, atât în prima jumătate a zilei, cât și în jumătatea a doua. Formele de realizare a activităților de călire a organismului pot fi individuale pentru unii copii, ținând cont de starea lor de sănătate și recomandările speciale ale medicilor.

➤ **Odihna activă** - *marșuri turistice, plimbări înafara sectorului grădiniței, festivități sportive, jocuri sportive și distractive, competiții sportive.* Această formă a activității motorii are menirea de a fortifica sănătatea copiilor, de a menține starea emoțional-pozitivă a acestora, prevenind oboseala. Se organizează cu copiii o dată pe lună, în ultima zi de vineri a lunii, pe tot parcursul anului, începând cu vârsta de 3 ani.

➤ **Activitatea motorie independentă** - în acest tip de activitate copilul își poate arăta în cea mai mare măsură nivelul abilităților sale motorii, de joc și de comunicare. Această activitate ia naștere la inițiativa copilului și se desfășoară sub supravegherea unui adult, cu îndrumarea indirectă a acestuia.

3. Activitățile artistico-estetice, pe care se va pune accent mai ales în perioada vacanței de vară, sunt:

- **Activități creative:**
 - **Desen** - folosirea tehnicilor netradiționale: *gravură, pictură cu degetele, monotipia, plastilinografia, florotipia, tehnica presărării, tehnica picturii cu ață, desen cu creta pe asfalt, desen pe nisip etc.;*
 - **Modelare** - din lut, plastilină ecologică, aluat;
 - **Aplicație** - crearea de imagini plate, semivolumetrice, volumetrice, din plastic, din hârtie simplă sau gofrată, aplicații cu elemente florale;

- **Construcții** - construcții din lut sau lemn, din lozie, pănuși, construcții în nisip, construcții florale, tip Origami, din obiecte din plastic, tip LEGO etc.;
- **Design pentru copii** - aranjamente (buchete, picturi vegetale, bijuterii din materiale naturale și artificiale), proiectarea de haine (ex., pentru păpuși), măști, accesorii pentru cap, costume de sărbători;
- **Design decorativ și spațial** interior – ex., căsuța păpușii, parcare pentru mașinuțe, crearea de panouri decorative etc.

o **Activități muzicale:** pot fi promovate atât în sala de muzică, de grupă, cât și în aer liber, de două ori pe săptămână pentru copiii cu vârsta de la 2 la 7 ani. Folosirea fundalului muzical în diferite momente de regim, organizarea concursurilor muzicale, audițiilor, activități de recunoaștere a sunetelor din natură și asociere cu opera muzicală (exemple de activități: „*Recunoaște melodia*”, „*Microfonul fermecat*”, „*Cântecul preferat*”), în timpul plimbărilor și excursiilor pot fi organizate jocuri muzicale, cântat în cor, folosirea diferitor jucării, obiecte pentru a reda ritmul sau chiar melodia (spre exemplu, *pahare cu diferite conținuturi, tamburina* etc.).

o **Activități teatralizate/ literare:** tipurile de activități vor fi alese în funcție de interesul copiilor (exemple de activități: „*Concurs de poezie*”, „*În lumea poveștilor*” „*Vă invităm la teatru*”, „*Continuă povestea*”). În perioada vacanței de vară sunt binevenite organizarea și desfășurarea festivalurilor folclorice, de divertisment și alte activități distractive, care au ca scop crearea bunăstării emoționale a copiilor.

În perioada vacanțelor școlare activitățile de educație fizică, educație muzicală, teatralizare se vor desfășura în forme diferite de activități organizate pe parcursul anului de studii - acestea vor prelua un aspect creativ, artistic, distractiv. De ex., în cadrul activităților de educație fizică se vor organiza competiții sportive, ștafete, distracții, care vor implica același efort fizic, coordonare a mișcărilor, orientare în spațiu, dar fiind organizate atractiv pentru copii. În cadrul activităților de educație muzicală se pot organiza concursuri muzicale, ca de exemplu: „*Recunoaște melodia*”, „*Microfonul fermecat*”, „*Cântecul preferat*” etc. În cadrul activităților de teatralizare se vor varia tipurile de teatre: de păpuși, de umbre, la flanelograf, de degete, de masa etc., organizate atât în sala de grupă/sala muzicală, cât și în aer liber.

4. Activități de cercetare experimentală - la baza lor stă reflexul necondiționat de orientare-cercetare a copiilor preșcolari. Prin natura lor copiii sunt cercetători, deaceia este necesar să-i ajutăm să facă descoperiri, să analizeze, să facă concluzii, să experimenteze.

a. Activitatea de cercetare/explorare - presupune încercările și tentativele copiilor de a cunoaște și de a descoperi lucruri noi. Ea va permite cucerirea lumii înconjurătoare, va stimula motivația de a cunoaște mediul într-o formă accesibilă și necesară pe tot timpul aflării copilului la grădiniță. Exemple: studierea efectelor inundațiilor, secetei, altor cataclisme naturale asupra naturii, oamenilor; de ce apar crăpăturile în sol; observări asupra procesului de creștere a plantelor – cum încolțesc, apar mugurii, fruzele, fructul, care sunt factorii care influențează creșterea (soare/căldură, apă, afânare) și în ce constă procesul de îngrijire a plantelor etc.

b. Activitatea de experimentare – este o observație provocată, o acțiune de căutare, de încercare, de găsim de dovezi. Se organizează intenționat, în condiții determinate, în scopul observării comportamentului și descoperirii esenței unui anume fenomen/lucru. Vara este cea mai bună perioadă a anului pentru experimente asupra naturii și fenomenelor caracteristice acestui anotimp (*cu lumina soarelui, aerul, apa, nisipul* etc.). Deoarece particularitățile de vârstă ale copiilor permit și chiar impun această activitate, aceștia vor fi încadrați în activitatea de explorare/ experimentare (*conturul umbrelor, plutirea obiectelor, mișcarea aerului în natură, circuitul apei în natură, dizolvarea unor substanțe în lichide - sare, bicarbonat de sodiu, zahar* etc.), observarea unor ființe/plante/animale/obiecte din mediul imediat apropiat, realizarea unor experimente bazate pe gândirea logică (ex., *rostogolirea*

obiectelor pe suprafețe înclinate, plutirea, căderea, umbre în diferite momente (ore) ale zilei etc.),.

Aceste activități vor fi desfășurate:

- ca și activități planificate de către cadrele didactice (reeșind din interesele copiilor, care au fost stabilite în urma unor observări sau discuții – cu copiii sau părinții) o dată pe săptămână;
- ca parte componentă a altor activități specifice acestei perioade, în diferite momente ale zilei;
- ca și activități neplanificate/ spontane (la apariția unui interes momentan pronunțat, a unei curiozități parvenite din partea copiilor în timpul activităților independente).

c. Activități extracurriculare (*matinee, festivaluri, distracții, activități turistice - drumeții, excursii, vizite etc.*) - vor fi planificate în perioada vacanțelor/ estivală, în funcție de temele proiectelor didactice desfășurate și de sărbătorile internaționale, naționale și locale.

Activitățile extracurriculare se organizează cu periodicitatea indicată în Tabelul 5, pentru fiecare grupă de vârstă, la decizia cadrului didactic cu obligativitatea de a respecta diversitatea acestora de la o săptămână la alta. Ele pot fi promovate atât la nivel de grupă, cât și la nivel de instituție, cu implicarea corespunzătoare a fiecărei grupe de vârstă.

În cadrul desfășurării activităților din perioada vacanțelor/ estivală se va ține cont de următoarele:

- a) Cadrele didactice, personalul din IET se va implica în jocurile pentru copii:
 - prin interacțiunea în mod natural cu aceștia;
 - jucând-se alături de copii și devenind participanți activi la joc;
 - comentând piesa lor;
 - la invitația din partea acestora;
 - dacă copiii solicită consiliere și asistență;
 - dacă jocul/activitatea devine neproductiv/ă sau repetat/ă în mod inadecvat;
 - dacă există o lipsă de interes în anumite activități;
 - dacă un copil nu se implică activ în joc;
 - prin furnizarea unui echipament/jucării/materiale didactice suplimentar/e;
 - dacă există nevoia de a sprijini copiii în timpul unui dezacord;
 - dacă micuții sunt în pericol etc.
- b) La baza conceperii procesului educațional cu preșcolarii și în perioada vacanțelor/ estivală va sta caracterul dominant al activității ludice, specifice vârstei copiilor.
- c) În cadrul activităților promovate în perioada vacanțelor/ estivală se va permite circulația liberă a copiilor în timpul activităților (ținând cont de faptul că activitățile se vor desfășura, în mare măsură, în aer liber, forma de organizare în grup mare, semicerc nu va fi aplicată).
- d) Finalizarea temporară deschisă a activității copilului este posibilă în cadrul activităților estivale, deoarece fiecare copil acționează în ritmul său și are nevoie de timp necesar pentru a finaliza o lucrare.

În tabelele 5 și 6 (care urmează) propunem un model de repartizare a tipurilor de activități specifice perioadei estivale, periodicitatea și orarul acestora în grupa a II-a mică de copii. Tabele similare se vor elabora pentru toate grupele de vârstă, având ca bază Tabelul 4. (pag.13), Regimul zilei, Regulamentul sanitar al IET și Curriculum-ul pentru educația timpurie. Se va ține cont și de faptul că în perioada estivală activitățile educaționale se vor organiza, preponderent, în aer liber și nu se vor organiza activitățile integrate – respectiv, durata anumitor momente de regim și activități poate varia (spre creștere sau scădere) de cea din timpul anului de studii.

Tabelul 5. Tipurile și periodicitatea de organizare și realizare a activităților specifice perioadei estivale în grupă a II-mică nr.1 „Struguraș”.

1. Activități de asanare și fortificare a sănătății		
Asigurarea unui mod sănătos de viață	Primirea copiilor în aer liber	zilnic
	Respectarea regimului zilei conform vârstei copiilor	zilnic
	Asigurarea pe toată durata zilei a regimului de băut al copiilor - apă potabilă	zilnic
Exersarea deprinderilor motrice în activități individuale și colective	Gimnastica matinală în aer liber	zilnic 6-8/10 min.
	Gimnastica după somnul de zi	zilnic 5-8 min.
	Activități de educație fizică	2 x 15-20/25 min.
	Jocuri dinamice	zilnic 10-15/20 min.
	Pauze dinamice	zilnic, în funcție de necesitate (până la 3 min.)
Organizarea procedurilor de călire cu apă, aer și soare	Jocuri cu apă și nisip	zilnic
	Clătirea gurii cu apă la temperatura camerei	zilnic, după fiecare masă
	Spălatul pe mâini și pe față în timpul zilei	zilnic, în funcție de necesitate
	Aerisirea încăperilor prin flux de aer	zilnic, până la +16°C, se va efectua în absența copiilor la fiecare 1,5 ore (nu mai mult de 10 min.)
	Somnul în timpul zilei cu ferestrele deschise (evitând curenții de aer)	zilnic
	Plimbări în aer liber	zilnic 2/zi
	Menținerea condițiilor optime a temperaturii în sala de grupă	zilnic, de la + 18 °C până la +22°C
	Mersul desculț pe „Cărașușa sănătății”	zilnic, în timpul zilei, înainte și după somnul de zi sau la dorința copiilor
	Proceduri specifice de călire Jocuri cu echipamente sportive non-standard, masajе diverse, gargare, exerciții de profilaxie a piciorului plat etc.	Zilnic, în timpul zilei, la dorința copiilor și/sau la indicația lucrătorului medical.
2. Activități artistico-estetice		
Activități muzicale și/sau cu acompaniament muzical	Acompaniamentul muzical în timpul diferitor momente de regim	zilnic, în funcție de necesitate și la dorința copiilor
	Acompaniamentul muzical în timpul jocurilor, exercițiilor și activităților extracurriculare.	
	Acompaniamentul muzical în timpul activităților literare și/sau de teatralizare.	
	Activități muzicale	2//săptămână -15-20 min
Activitățile creative	Desen	zilnic, la dorința copiilor
	Modelare din lut, plastilină ecologică,	în cadrul unor activități

	aluat	independente/ ludice SAU 1/săptămână ca activitate organizată, 10-12 min
	Aplicație	
	Construcții	
	Design pentru copii	
	Design decorativ și spațial-interior	
Activitățile teatrale/ literare	Convorbiri/Conversații	zilnic, la dorința copiilor în cadrul unor activități independente/ ludice SAU 2/săptămână ca activitate organizată 10-15 min
	Povestiri/Repovestiri	
	Memorizarea/Recitarea	
	Dramatizarea	
	Șezători literare	
Jocuri teatralizate		
1. Activitățile extracurriculare		
Odiha activă	Distracții sportive	1/ lună, 15-20 min
	Sărbători sportive	-
	Ziua sănătății	1/ lună
	Săptămâna sănătății	1/3 luni
Activități de agrement cognitiv	Distracții ecologice	1/ lună-15-20 min
Activități teatralizate	Teatre, spectacole/ jocuri – dramatizări	3 / lună 15-20 min
Vizionări	Filme pentru copii	1/3 luni
	Desene animate	
	Spectacole muzicale	
	Concerte	
	Teatre de păpuși	
2. Activitățile de cercetare experimentală		
Activități de cercetare	Jocuri	zilnic, la dorința copiilor în cadrul unor activități independente/ ludice SAU 1/săptămână ca activitate organizată 10-12 min
	Studii de caz	
	Observări	
	Exerciții	
	Descoperiri	
Activități de experimentale	Experimente imediate	
	Experimente de durată	
3. Activități de dezvoltare personală		
Activități de dezvoltare personală	Rutinele	zilnic, desfășurate în orice moment al zilei
	Tranzițiile	
	Activitățile recreative și de relaxare	
	Activitățile de dezvoltare/exersare a aptitudinilor individuale	
	Activitățile recuperatorii	

Tabelul 6. Orarul orientativ al activităților educaționale în grupă a II-a mică nr.1 „Struguraș”, pentru luna Iulie*, anul de studii 2022-2023

	I-a săptămână	a II-a săptămână	a III-a săptămână	a IV-a săptămână Săptămâna sănătății	a V-a săptămână
--	---------------	------------------	-------------------	---	-----------------

Luni	ADP	ADP	ADP	ADP	ADP
	Educație fizică Activități creative*	Educație fizică Activități creative	Educație fizică Activități creative	Educație fizică Activități creative	Educație fizică Activități creative
Marti	ADP	ADP	ADP	ADP	
	Educație muzicală Activități de cercetare experimentală*	Educație muzicală Activități de cercetare experimentală	Educație muzicală Activități de cercetare experimentală	Educație muzicală Activități de cercetare experimentală	
Miercuri	ADP	ADP	ADP	ADP	
	Educație fizică Activități teatralizate/litera re	Educație fizică Activități teatralizate/litera re	Educație fizică Activități teatralizate/litera re	Educație fizică Activități teatralizate/lite rare	
Joi	ADP	ADP	ADP	ADP	
	Educație muzicală Activități creative	Educație muzicală Activități creative	Educație muzicală Activități creative	Educație muzicală Activități creative	
Vineri	ADP	ADP	ADP	ADP	
	AEx Distracție teatralizată	AEx Distracție muzicală	AEx Distracție ecologică	AEx Distracție sportivă	

*Cu mici excepții, acest orar poate fi repetat și în lunile iunie și august, în funcție de orarul reparațiilor/ lucrărilor de renovare și igienizare stabilite de fondator, dar și în funcție de necesitățile și interesele copiilor și sugestiile părinților.

Inspirându-se din Tabelul 6, cadrele didactice vor specifica tipul și forma de activitate pentru fiecare lună, poate, cu excepția celor care se desfășoară zilnic (vezi Anexele 2 și 3 care dezvoltă tabelul anterior, prin specificarea activităților educaționale și a tematicilor acestora, pentru fiecare zi/ săptămână a lunii).

IV. PLANIFICARE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE

1. Planificarea procesului educațional

În anul de învățământ 2022-2023 rămâne valabilă planificarea procesului educațional în IET pe cele 4 nivele:

- proiectare globală (pe cele 4 teme: *Eu și corpul meu, Eu ca personalitate, Eu și ceilalți, Eu și lumea înconjurătoare*)
- proiectare tematică (proiectul tematic)
- proiectare zilnică

- proiectare didactică/activitatea integrată (se va planifica/proiecta după oricare dintre următoarele modele: Modelul R. M. Gagné sau Modelul ERRE).

Modalitatea de planificare a activității educaționale cu copiii este stipulată amănunțit în *Ghidul de implementare a Curriculumului pentru Educație Timpurie, a Standardelor de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 ani din perspectiva Cadrului de referință pentru educație timpurie* (2019), pag.24-149, https://mecc.gov.md/sites/default/files/ghid_ro.pdf.

Metodele de predare-învățare utilizate vor fi cele interactive (vezi *Reperete metodologice*, ediția 2020-2021).

În cazul persistenței pandemiei de Covid-19 și trecerea învățământului în regim online, pentru copiii care vor rămâne acasă, proiectele tematice și proiectarea zilnică, elaborate și aprobate pentru perioada respectivă pentru fiecare grupă de vârstă, vor fi realizate în cadrul unui mediu educațional virtual prin elaborarea și transmiterea către părinți/reprezentanții legali ai copilului a sarcinilor educaționale, cu indicarea resurselor (ex., link-uri unde pot fi accesate texte literare, filme, jocuri etc.), pe care aceștia le pot realiza împreună cu copiii în condiții casnice.

Cadrul didactic va consulta *Metodologia privind organizarea la distanță a procesului educațional în condiții de carantină, pentru instituțiile de educație timpurie*, https://mecc.gov.md/sites/default/files/metodologie_la_distanța_iet_378.pdf.

La fel, se va continua educația parentală a familiilor copiilor înmatriculați în instituția de educație timpurie la temele de interes ale părinților, în funcție de necesitățile acestora, conform *Reperelor metodologice privind organizarea la distanță a educației parentale pentru familiile cu copii de 0-7 ani*, https://mecc.gov.md/sites/default/files/repere_metodologice_ep_21.04.2020.pdf și a Programelor online de Educație Parentală <https://mecc.gov.md/ro/content/resurse-pentru-cadre-didactice-educația-timpurie>. În condițiile îmbunătățirii situației epidemiologice din localitate, educația parentală se va putea realiza și în format ”față-în-față”, prin implicarea părinților în activități interactive.

În perioada vacanțelor școlare, când frecvența copiilor se reduce și inițierea unui proiect tematic nou este inefficientă, precum și în perioada estivală, se vor organiza activități de tip „Educația altfel” – activități în regim lejer, preponderent în aer liber și care solicită de la copii efort intelectual redus, fără activități de învățare integrată, accentul punându-se pe cele extracurriculare (*măsuri de asanare/fortificare a sănătății, jocuri dinamice, jocuri liber alese de către copii, recitaluri de poezii, montarea spectacolelor, activități sportive și distractive, excursii, inclusiv virtuale, observări asupra naturii, sărbători, festivaluri folclorice* etc.).

2. Monitorizarea și evaluarea dezvoltării copilului se va face și în continuare în conformitate cu *Metodologia de monitorizare și evaluare a dezvoltării copilului în baza Standardelor de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la vârsta de 7 ani* (SÎDC).

Evaluarea inițială rămâne obligatorie în toate grupele de vârstă și se va realiza în primele 2-3 săptămâni ale anului de studii (în funcție de mărimea grupei de copii și necesitatea revenirii pe anumite aspecte), în conformitate cu indicatorii din *Fișa de dezvoltare a copilului*, la grupa de vârstă respectivă, conform Metodologiei https://mecc.gov.md/sites/default/files/metodologia_me_sidc_2018.pdf

În rezultatul evaluării inițiale, cadrul didactic va stabili lista indicatorilor și, respectiv, a standardelor, pe domenii de dezvoltare, care necesită atenție deosebită și lucru suplimentar privind recuperarea lor în perioada estivală și în noul an de studii. Unitățile de competență, correlate cu indicatorii comportamentali identificați ca „nerealizați” de către majoritatea copiilor, se vor planifica pentru toată grupa de copii, în proiectele tematice; cele care

corespund indicatorilor care au fost realizați de către un număr mai mic de 40% din copii se vor planifica în rubrica „Lucrul individual” din *Proiectarea zilnică*, suplimentar creată și se vor realiza prin sarcini diferențiate (de grup – pentru cazul mai multor copii care necesită același sprijin) și individuale – fie pentru lucrul în centrele de activitate, fie în alte tipuri de activități (la plimbare, activități de sport, de divertisment etc.).

Evaluarea inițială a dezvoltării copilului se va face în cadrul tuturor momentelor de regim: de dezvoltare personală, inclusiv rutine și tranziții, activități integrate și pe domenii de dezvoltare (muzica și educația fizică).

Pe parcursul anului de studii cadrele didactice vor monitoriza dezvoltarea copiilor prin colectarea informațiilor, inclusiv din sursele oferite ca feed-back de la părinți și le stochează în *Portofoliul copilului*. Informațiile stocate sunt folosite la etapa finală de evaluare a dezvoltării copiilor (completarea *Fișei de dezvoltare* și *Raportul privind dezvoltarea fizică, socio-emoțională, cognitivă și de limbaj a copilului* – pentru copiii care merg la școală).

Rezultatele monitorizării dezvoltării copiilor se vor raporta la Consiliul pedagogic de la finele anului de studii, cu trasarea obiectivelor pentru următorul an de studii.

V. CONȚINUTURI ȘI PRACTICI EDUCAȚIONALE

Cadrele didactice se vor conduce de recomandările metodice, stipulate în reperele metodologice din anii precedenți, în care sunt prezentate conținuturi și practici educaționale privind implementarea diferitelor domenii de activitate ale copiilor, și anume:

- *Reperele metodologice privind organizarea procesului educațional în anul de studii 2015-2016* - dedicate realizării *Standardelor profesionale naționale pentru cadrele didactice din instituțiile de educație timpurie*, care, fiind aplicate corect, vor conduce și la realizarea *Standardelor de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere pînă la vârsta de 7 ani*;
- *Reperele metodologice privind organizarea procesului educațional în anul de studii 2016-2017* - dedicate pregătirii copiilor din grupele pregătitoare pentru școală, dezvoltării la copii a creativității și gândirii critice;
- *Reperele metodologice privind organizarea procesului educațional în anul de studii 2017-2018* - dedicate problemei monitorizării și evaluării dezvoltării copiilor;
- *Reperele metodologice privind organizarea procesului educațional în anul de studii 2019-2020* - dedicate implementării Curriculum-ului pentru educația timpurie (2018), toate cele 5 domenii de activitate;
- *Reperele metodologice privind organizarea procesului educațional în anul de studii 2020-2021*, dedicate implementării domeniilor curriculare de activitate, cu un puternic accent pe condițiile provocate de pandemia Covid-19;
- *Reperele metodologice privind organizarea procesului educațional în anul de studii 2021-2022* - dedicate Asigurării stării de bine a copilului în IET și acasă,

Educației digitale, domeniul Științe și Tehnologii, Activităților extracurriculare, care completează domeniile *Sănătate și motricitate, Limbaj și comunicare, Arte.*

Maria VRÂNCEANU psiholog, consultant principal,
Direcția învățământ general,
Ministerul Educației și Cercetării

Oxana NATALUHA master în Științele educației, management și comunicare
instituțională, grad didactic I, specialist principal,
Direcția generală educație Iașoveni

Irina TRIPADUȘ master în Limbi moderne și clasice, grad didactic I,
grad managerial II, director IET nr.35, mun. Bălți

Ludmila LUȚIC educator, grad didactic superior,
IET nr.1, or.Cupcini, r-nul Edineț

Anexa 1. Model. Graficul (orientativ) al activităților extracurriculare, grupele I mică (2-3 ani), pentru anul de studii 2022-2023

Perioada/ data	Septembrie	Octombrie	Noiembrie	Decembrie	Ianuarie	Februarie	Martie	Arilie	Mai
I saptămână	Adaptarea copiilor	Vizionare desene animate		Vizionare desene animate	Joc- dramatizare		Vizionare desene animate	Teatru de flanea	Teatru de păpuși
II saptămână	Adaptarea copiilor		Teatru de păpuși	Joc- dramatizare	Vizionare desene animate	Vizionare desene animate	Matineu 8 martie	Vizionare desene animate	Joc- dramatizare
III saptămână	Vizionare desene animate	Joc- dramatizare	Vizionare desene animate	Teatru de masă	Teatru de păpuși	Jocuri dramatizare	Teatru de păpuși	Joc- dramatizare	Vizionare desene animate
IV saptămână	Teatru de păpuși	Teatru de masă	Joc- dramatizare	Matineu Anul Nou		Teatru masă	Joc- dramatizare		Distractie - 1 iunie

Notă.

1. Orarul este unul orientativ. Pe parcursul anului de studii cadrul didactic îl poate completa cu activități solicitate de către copii sau sugerate de părinți sau educator fără a periclita semnificativ periodicitatea de organizare a acestora. Se vor lua în calcul și activitățile extracurriculare, organizate la nivel de IET – prin colaborare cu alți educatori și metodistul/managerul.
2. Orare similare vor fi elaborate pentru toate grupele de vârstă, ca bază fiind luat Tabelul 4 (de la pag. 14).
3. Toate activitățile extracurriculare (ex., distracțiile muzicale, matineele) desfășurate cu copiii din grupa I-a mică vor fi organizate sub formă de jocuri distractive/ amuzante. Copiii de vârsta 2-3 ani pot participa (atunci când manifestă interes) în calitate de spectatori, în cadrul diferitor activități extracurriculare, organizate de către copiii din grupele mai mari.

Anexa 2. Model al repartizării activităților educaționale în perioada vacanței de Paște, pe grupe de vârstă/zile

Grupa de vârstă	I zi	II zi	III zi	IV zi
Grupa mică I	ADP	ADP	ADP	ADP
	Educație muzicală „Cursa iepurașilor”- Sărbătoare sportivă- spectatori	Educație fizică Grup I/ grup II Colaj pascal 3D cu crenguțe, flori și frunze.	Educație muzicală Tradiții și obiceiuri de Paști - „Ovă încondeiate, ouă colorate”- <i>master-class</i> .	Educație fizică Grup I/ grup II Teatru de păpuși „Găinușa porumbacă” - vizionare
Grupa mică II	ADP	ADP	ADP	ADP
	Educație fizică Grup I/ grup II „Cursa iepurașilor”- Sărbătoare sportivă- spectatori	Educație muzicală - Colaj pascal 3D cu crenguțe, flori și frunze.	Educație fizică Grup I/ grup II Tradiții și obiceiuri de Paști - „Ovă încondeiate, ouă colorate”- <i>master-class</i> .	Educație muzicală Grup I/ grup II „Găinușa porumbacă” teatru de păpuși- vizionare
Grupa medie	ADP	ADP	ADP	ADP
	Educație muzicală „Cursa iepurașilor”- Sărbătoare sportivă- pauză dinamică în cadrul sărbătorii	Educație fizică Festivalul cântecului Pascal	Educație muzicală Tradiții și obiceiuri de Paști - „Coacem pască, cozonaci”- <i>master-class</i>	Educație fizică Grup I/ grup II „Găinușa porumbacă” teatru de păpuși- vizionare
Grupa mare	ADP	ADP	ADP	ADP
	Educație fizică „Cursa iepurașilor”- Sărbătoare sportivă	Educație muzicală Festivalul cântecului Pascal	Educație fizică Tradiții și obiceiuri de Paști - „Coacem pască, cozonaci” - <i>atelier practic</i>	Educație muzicală „Povestea Iepurașului de Paști”- <i>dramatizare</i>
Grupa	ADP	ADP	ADP	ADP

pregătitoare	Educație fizică Sărbătoare sportivă „Cursa iepurașilor”-	Educație muzicală Festivalul cântecului Pascal	Educație fizică Tradiții și obiceiuri de Paști - „Coacem pască, cozonaci”- <i>atelier practic</i>	Educație muzicală „Găinușa porumbacă” - <i>dramatizare</i>
Grupa mixtă 2-4 ani	ADP Educație fizică Sărbătoare sportivă-spectatori „Cursa iepurașilor”	ADP Educație muzicală Colaj pascal 3D cu crenguțe, flori și frunze.	ADP Educație fizică Tradiții și obiceiuri de Paști „Oua încondeiate, ouă colorate”- <i>atelier practic</i> .	ADP Educație muzicală „Găinușa porumbacă” teatru de păpuși- <i>vizionare</i>
Grupa mixtă 5-7 ani	ADP Educație fizică Sărbătoare sportivă „Cursa iepurașilor”-	ADP Educație muzicală Festivalul cântecului Pascal	ADP Educație fizică Tradiții și obiceiuri de Paști - „Oua încondeiate, ouă colorate” - <i>atelier practic</i>	ADP Educație muzicală „Povestea Iepurașului de Paști”- <i>dramatizare</i>

Anexa 3. Model de repartizare a activităților educaționale, pe conținuturi, pentru luna Iulie în grupă a II-a mică nr.1. „Struguraș”, anul de studii 2022-2023

Proiectul tematic: „Amicii Verii în ospetie la copii!”					
Ziua săptămânii	Tema săptămânii	I săptămână	II săptămână	III săptămână	IV săptămână
		„Soare, soare, frățioare!” <i>Săptămâna curiozităților cu Iepurașul Soarelui</i>	„Vitaminele din coșulețul verii!” <i>Săptămâna curiozităților cu BabyRiki</i>	„Detectivii naturii!” <i>Săptămâna curiozităților cu Neștiilă</i>	„Obiceiurile sănătoase ale verii” <i>Săptămâna sănătății cu Murdărel și Murdărica****</i>
Luni	Educație fizică***	Cursa cu obstacole „ <i>În drum spre căsuța Soarelui</i> ” (efectuarea exercițiilor cu mingea). Joc de mișcare: „ <i>Soarele și luna</i> ”.	Cursa cu obstacole „ <i>Drumul spre împărăția fructelor</i> ” (plimbare în zona grădiniței pentru identificarea unor pomi fructiferi). Joc de mișcare cu cuvinte și gesturi: „ <i>La culesul murelor</i> ”.	Cursa cu obstacole „ <i>Hai cu noi la Zoo</i> ” (efectuarea exercițiilor de imitare). Joc de mișcare: „ <i>Prin grădina zoologică</i> ”.	Cursa cu obstacole „ <i>O plimbare cu Murdărel și Murdărica, pe strada sănătății</i> ”. Joc de mișcare: „ <i>Batistuța</i> ”, „ <i>Deschide urechea bine</i> ”. Joc cu mingea „ <i>Comestibil - necomestibil</i> ”.

	Activități creative	Desen cu marchere colorate/creații pe piatră: <i>„Dispoziția Soarelui meu!”</i>	Desen pe nisip: <i>„Grădini de legume”</i> <i>Amprente de fructe și legume realizate cu forme pe nisip.</i>	Desen cu acuarelă pe folie de plastic: <i>„Animale/insecte vesele”.</i>	Desen pe „farfuria personalizată”, pe asfalt cu cretă colorată: <i>„Alimentele mele preferate sunt...!”</i>
Marți	Educație muzicală	Audiție muzicală: <i>„Soarele eu mă numesc”</i> Joc muzical: <i>„1, 2, 3, Soare!”</i>	Audiție muzicală: <i>„Cântecul fructelor”</i> Joc muzical: <i>„Fructele de vară”</i>	Audiție muzicală : <i>„Sunetele Animalelor”,</i> <i>„Colajul piticilor voiosi”</i> Joc muzical: <i>„Micul paianjen”, „Cine cântă așa?”</i>	Audiție muzicală: <i>„Nu uitați!”</i> Joc muzical: <i>„Trupa Planeta Clounella - Igiena”,</i> <i>„Bul-bul-bul-du-buc”</i>
	Activități de cercetare experiment ală	Experiment – <i>„Ce se întâmplă la soare?”</i> Jocuri cu o oglinda <i>„Iepurașul Soarelui”.</i>	Observarea directă a fructelor și legumelor Experiment – <i>„Ce se întâmplă cu mărul, dacă îl introduc în apă?”</i> Joc sensorial: <i>„Ghicește ce ai gustat!”</i>	Excursie în natură (parc) Cercetare/ observarea din mediul imediat apropiat– <i>„Cine găsește mai multe insecte?”</i> Jocul: <i>„A cui e umbra asta?”</i>	Conversație euristică: <i>„Cum ne păstrăm sănătatea?”</i> Experimentare – <i>„Microbilor nu le place săpunul?”</i> Ghicitori-obiecte de uz personal
Miercuri	Educație fizică***	Jocuri pe trasee scurte: <i>„În ospetie la Soare”</i> Exerciții: <i>„Relaxarea la soare”</i> Joc de mișcare: <i>„Soarele și luna”</i>	Jocuri pe trasee scurte: <i>„După fragi și după mure”</i> Joc de mișcare cu cuvinte și gesturi: <i>„Hai la Ursu în pădure”</i>	Jocuri pe trasee scurte: <i>„O plimbare prin pădure”</i> <i>(cărarușa ecologică)</i> Joc de mișcare/imitare: <i>„Șotron ecologic”,</i> <i>„Prinde fluturașii”.</i>	Jocuri pe trasee scurte: <i>„Jocuri vesele cu Murdărel și Murdărica, pe strada sănătății”</i> Joc de mișcare/imitare: <i>„Trenul” „Două mânuțe”.</i>
	Activități teatralizate/literare	Convorbire: <i>„Cum este Soarele?”</i> Memorizarea/ Recitarea poezie <i>„Soarele”</i>	Convorbire: <i>„Fructele ce se coc în anotimpul vara”</i> Ghicitori despre fructe și legume Poveste terapeutică: <i>„Țara fructelor fermecate”</i>	Convorbire: <i>„Ce se întâmplă în natură?”</i> Exerciții de simulare a unor situații: <i>„Ce ai face dacă ai fi un copac, un future etc.?”</i>	Convorbire: <i>„Mă îngrijesc, sunt sănătos!”</i> Joc teatralizat cu păpuși/ marionete <i>„Murdărel și Murdărica învață despre prietenii curățeniei”.</i>
Joi	Educație muzicală	Audiție muzicală: <i>„Soarele eu mă numesc”</i> Joc cu text și cântec:	Audiție muzicală: <i>„Cântecul- Legumele”</i> Joc muzical:	Audiție muzicală: <i>„Ferma animalelor”</i> Joc muzical:	Audiție muzicală: <i>„Mănâncă sanatos fructe si legume”</i>

		<i>„Jocul soarelui & Luci soare luci”.</i>	<i>„Ne jucam cu fructele/legumele”.</i>	<i>„ Graiul animalelor”.</i>	Joc muzical: <i>„ La ospete ursul cere”.</i>
	Activități creative	Modelare din plastilină ecologică: <i>„ Razele Soarelui”.</i>	Aplicație din hârtie glasată: <i>„Realizarea de etichete pentru lădițele cu fructe/legume”.</i>	Aplicație cu obiecte din natură <i>„Tablou cu țesături naturale”.</i>	Modelare din aluat colorat <i>„Produce sănătoase”.</i>
Vineri	Distrații	Distrație teatralizată Teatrul de păpuși: <i>„O pernuță pentru Soare”.</i>	Distrație muzicală <i>„Hora fructelor și a legumelor”</i> Joc de rol: <i>„La piața de legume și fructe”.</i>	Distrație ecologică <i>„Mozaic literar-ecologic”.</i>	Ziua Sănătății Distrație sportivă <i>“Caravana obiceiurilor sanatoase”.</i>

*Activitățile planificate/stipulate în acest tabel vor fi organizate și desfășurate pe parcursul întregii zile, fiind completate cu ADP, activitățile distractive neplanificate, care vor apărea simultan la necesitatea copiilor, reeșind din interesele acestora.

**Cadrul didactic va introduce în tabel numai conținuturile noi ale activităților, astfel planificarea pentru această perioadă fiind mai mult orientativă (Toate activitățile de repetare, evaluare, recuperare etc., se vor indica la necesitate sau în cazul CD-debutante la indicația managerului/metodistului.)

***Activitățile de educație fizică vor fi organizate în formă de joc cu subiect cum ar fi: parcurgerea curselor cu obstacole sau jocuri pe trasee scurte pe terenul de joc, în curtea grădiniței sau în afara acesteia.

****Activitățile distractive, organizate în Săptămâna Sănătății, pot fi individuale pentru fiecare grupă de copii sau pot fi parte integrală al activităților extracurriculare, organizate la nivel de grădiniță.